

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, dana 28. oktobra 2024. godine
Ref. br:RK 2566/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI66/23

Podnosilac

Veli Commerce D.o.o.

**Ocena ustavnosti presude E. Rev. br. 2/2023
Vrhovnog suda Republike Kosovo od 16. januara 2023. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Bajram Ljatifi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela kompanija Veli Commerce D.O.O., sa sedištem u Gnjilanu, koju zastupa Bejtush Isufi, advokat iz opštine Priština (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [E. Rev. br. 2/2023] od 16. januara 2023. godine Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), u vezi sa presudom [Kom.Dh.Sh.II. br. 1537/2022] od 17. novembra 2022. godine Privrednog suda – Soba drugog stepena u Prištini (u daljem tekstu: Privredni sud), i presudom [1.EK. br. 652/2021] od 8. marta 2022. godine Osnovnog suda u Prištini – Departman za privredna pitanja (u daljem tekstu: Osnovni sud).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude [E. Rev. br. 2/2023] od 16. januara 2023. godine Vrhovnog suda, kojom se navodi da su podnosiocu zahteva povređena prava zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) i članom 1 Protokola 1 EKLJP-a.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 4, člana 21. [Opšta načela], stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25 (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).
5. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023 je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo i stupio na snagu 15 (petnaest) dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika. S tim u vezi, shodno pravilu 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno će pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, nastaviti da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za strane.

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 21. marta 2023. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 31. marta 2023. godine, predsednica Suda je, odlukom [br. GJR. KI66/23], imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca i odlukom [br. KSH. KI66/23] Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërzhaliu Krasniqi (ppredsedavajuća), Safet Hoxha (član) i Remzije Istrefi-Peci (članica).
8. Dana 4. aprila 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio i Vrhovni sud o registraciji zahteva, dostavljajući im kopiju zahteva.
9. Dana 01. oktobra 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Iz spisa predmeta proizilazi da se stvar odnosi na sudski spor između tužioca „Emona“ d.o.o., pokrenut tužbom i podnescima koji su usmeno i pismeno predstavljeni tokom sudskog postupka protiv podnosioca zahteva na osnovu regulisanih pitanja Zakonom o žigovima. Predmet spora je, između ostalog, bio navod da je trgovačka marka „Emona Brand“ sa znakom ptice registrovana u Agenciji za industrijsku svojinu (u daljem tekstu: AIS), a koju je koristio i podnosilac zahteva „Veli Commerce“ d.o.o..
11. Dana 25. marta 2014. godine, Agencija za industrijsku svojinu je odlukom [br .12629] registrovala trgovačku marku tužioca „Emona Brand“ sa znakom ptice sa rokom trajanja do 3. decembra 2018. godine.
12. Tužilac „Emona“ d.o.o. je nakon registracije trgovačke marke gore navedenom odlukom podneo zahtev za postupanje Carini Kosova, za zabranu uvezene robe tuženog, odnosno podnosioca zahteva, navodeći da krše njegovu trgovačku marku. Carina Kosova je, u periodu jula i septembra 2014. godine, postupila po zahtevu i zaustavila robu podnosioca zahteva, crnog čaja sa znakom ptice. Shodno tome, podnosilac zahteva je u periodu jul-septembar 2014. godine uvezao proizvod crni čaj sa oznakom „Drini Tee“ sa znakom ptice u količini od 23.660 kg, a u količini od 720 kg, ukupno 24.380 kg.
13. Dana 4. jula 2014. godine, Carina Kosova je obavestila tužioca „Emona“ d.o.o.. da je podnosiocu zahteva zadržana količina čaja „Drini Tee“, koji je uvezen iz Šrilanke. Ovo zaustavljanje je izvršeno na osnovu zahteva tužioca za zaštitu trgovačke marke za koju je navodio da poseduje na osnovu sertifikata za trgovačku marku koji je izdat odlukom [br. 12629] od 25. marta 2014. godine.
14. Dana 29. septembra 2015. godine, AIS je odlukom [01/VSH] ukinuo odluku [br. 12629] od 25. marta 2014. godine.
15. Dana 20. marta 2017. godine, Osnovni sud u Prištini-Departman za ekonomska pitanja je doneo rešenje [C. br. 422/488/2014] o meri bezbednosti puštanja robe iz Carine Kosova, da robu zabranjenu na osnovu rešenja od 16. septembra 2014. godine, sa brojem protokola [980/08.2.5 ZBD Uroševac], preda u posed i slobodan promet predlagaču bezbednosti „Veli Commerce“, dok iz obrazloženja ovog rešenja proizilazi da količina puštene robe iznosi 23.660 kg.
16. Dana 17. septembra 2018. godine, AIS je odlukom [01/9101]: (i) ukinuo gore navedenu odluku I [01/VSH] i (ii) ostavio na snazi odluku [12629] od 25. marta 2014. godine. Shodno tome, nakon okončanja upravnog slučaja u žalbenom postupku, odluka [12629] je ostala na snazi.

Sudski postupak za zaštitu trgovačke marke

17. Dana 22. jula 2014. godine, kompanija „Emona d.o.o.“ – zainteresovana strana, je podnela tužbu protiv podnosioca zahteva za zaštitu trgovačke marke, koja je dobila oznaku [II.EK. br. 422/14].
18. Dana 25. septembra 2014. godine, kompanija „Emona d.o.o.“ je podnela drugu tužbu za zaštitu trgovačke marke protiv podnosioca zahteva, koja je registrovana sa oznakom [II. Ek. br. 488/14].
19. Dana 26. januara 2015. godine, Osnovni sud je rešenjem spojio predmete [II.EK. br. 422/14] i [II. Ek. br. 488/14].

20. Dana 20. januara 2016. godine, podnosilac zahteva je podneo protivtužbu Osnovnom sudu zbog naknade materijalne i nematerijalne štete. Protivtužbom je tražio da se odbije tužbeni zahtev protivtužene „Emona d.o.o.“, kao neosnovan, a da se usvoji tužbeni zahtev podnosioca, kao osnovan, kao i da se utvrdi da je kompanija „Emona d.o.o.” nanela štetu podnosiocu zahteva.
21. Dana 9. juna 2021. godine, Osnovni sud je, presudom [I.Ek. br. 488/14]: (I) usvojio tužbu kompanije “Emona d.o.o.” gde je utvrdio da je kompanija „Veli Commerce“ D.o.o. povredila pravo na žig „Emona Brand“, uvozeći proizvod „Drini Brand/Tee“ u količini od 24.380 kg, koji je nosio znak sličan figuri ptice, koja je registrovana kao žig pod brojem 12629 25. marta 2014. godine. Sud je prinudio „Veli Commerce“ D.o.o. da uništi uvezenu robu pod carinskim nadzorom i o svom trošku. Takođe, „Veli Commerce“ D.o.o. je bio u obavezi da pokrije troškove skladištenja i da obustavi uvoz i dalji promet cejlonskog crnog čaja sa znakom Drini Brand/Tee. Takođe, bila je prinuđena da povuče proizvod sa tržišta i objavi presudu u dnevnim novinama Kosova.
22. S druge strane, Sud je odbio kao neosnovanu tužbu „Veli Commerce“ D.o.o., kojom je tražila da se potvrdi da uvozom proizvoda crnog čaja nije povređen žig registrovan pod brojem 12629 i tražio je naknadu štete nastale zabranom uvoza, uključujući: naknadu troškova nabavke, izgubljenu dobit za period do 2017. godine, kao i zateznu kamatu od 8%. Na kraju, sud je takođe prinudio „Veli Commerce“ D.o.o. da isplati kompaniji „Emona D.o.o.“ iznos od 5.820,00 € na ime troškova postupka.
23. Protiv ove presude, podnosilac zahteva je uložio žalbu zbog (i) bitnih povreda odredaba parničnog postupka; (ii) pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, i (iii) pogrešne primene materijalnog prava i odluke o troškovima postupka, sa predlogom da se žalba usvoji, kao osnovana, dok se ožalbena presuda preinači i usvoji u celosti protivtužba ili da se presuda poništi u celosti i predmet vrati na ponovno suđenje. S druge strane, tužilja, kompanija “Emona d.o.o.”, nije odgovorila na žalbu.
24. Dana 16. oktobra 2021. godine, Apelacioni sud Kosova je presudom [Ae. br. 170/21] usvojio, kao osnovanu, žalbu podnosioca zahteva, ukinuo presudu Osnovnog suda [I.Ek. br. 488/14] i vratio isti slučaj na preispitivanje i presuđivanje. Isti je obrazložio da je Osnovni sud u tački I.2 izreke presude odlučio da uništi robu u količini od 24.380 kg, što u konkretnom slučaju ima za posledicu prekoračenje tužbenog zahteva u suprotnosti sa članom 2.1. Zakona o parničnom postupku, kojim je propisano da „sud odlučuje u granicama zahteva koji su postavljeni od suparničara”.
25. Dakle, gore navedenom presudom, Apelacioni sud je istakao: “[...] iz spisa predmeta proizilazi da je prvostepeni sud svojim rešenjem C. br. 422, 488/2014 od 20/03/2017 obavezao protivnika bezbednosti, Carinu Kosova, da zabranjenu robu na osnovu rešenja od 16/09/2014, sa brojem protokola 980/08.2.5 ZBD Uroševac, preda u posed i slobodan promet predlagaču bezbednosti „Veli Commerce“, sa sedištem u Gnjilanu, dok iz obrazloženja ovog rešenja proizilazi da je puštena količina robe 23.660 kg, pa prvostepeni sud prilikom odlučivanja nije uzeo u obzir ove relevantne okolnosti”.

Ponovno suđenje sudske stvari za zaštitu žiga

26. Dana 8. marta 2022. godine, Osnovni sud je, presudom [I.EK. br. 652/21]: (I) usvojio, kao osnovan, tužbeni zahtev kompanije “Emona d.o.o.”; (I/1) utvrdio da je “Veli Commerce” d.o.o., uvozom robe – crnog čaja “Drini Brand/ Tee” u količini od 24,380 kg povredio žig tužioca “Emona Brand” sa znakom ptice, sa registarskim brojem [12629] od 25. marta 2014. godine; (I/2) obavezan je “Veli Commerce” d.o.o.. da, pod

carinskim nadzorom, uništi uvezenu robu, opisanu kao u tački I/I izreke ove presude, preostale količine u depou carine u iznosu od 720 kg o svom trošku radi uništenja robe, u roku od 15 dana od dana dostavljanja ove presude; (I/3) obavezan je „Veli Commerce“ d.o.o. da snosi troškove skladištenja robe opisane u tački „I/1“ izreke ove presude; (I/4) obavezan je „Veli Commerce“ d.o.o. da obustavi uvoz i dalje stavljanje u slobodan promet proizvoda Cejlonski crni čaj, sa oznakom Drini Brand/Tee, da ubuduće ne uvozi niti proizvodi bilo koju drugu vrstu čaja koji sadrži trgovačku marku „Drini Brand Tee“, sa znakom ptice, kao i da ukloni sa tržišta na celoj teritoriji Republike Kosovo proizvod Cejlonski crni čaj sa oznakom Drini Brend/Tee, sa znakom ptice; (I/5) obavezan je „Veli Commerce“ d.o.o., da javno objavi ovu presudu u jednom od dnevnih novina koja izlazi u Republici Kosovo; (II) odbija se, kao neosnovan, tužbeni zahtev „Veli Commerce“ d.o.o., kojim se traži da se odluči sledeće: (II.1) da se utvrdi da „Veli Commerce“ d.o.o.. uvozom proizvoda crni čaj, u količini od 24.380 kg, nije kršio prava trgovačke marke iz odluke broj 12629, izdate od strane AIS-a; (II/2) utvrdi da su zabranom uvoza proizvoda crni čaj u količini od 24.380 kg, po zahtevu tužioca, tuženom pričinjene sledeće štete: (A) na ime štete - troškovi isporuke sporne robe kao posledica blokade uvoza, iznos od 78.487,60 €; (B) na ime izgubljene dobiti zbog blokade uvoza, iznos od 39.824,40 €; (C) na ime izgubljene dobiti zbog nemogućnosti uvoza od 2014. do oktobra 2018. godine iznos od 316.016,49 €; i (D) da se u tačkama a, b i c stava II prizna zatezna kamata od 8% od dana nastanka štete; (II/3) obavezan je tužilac - „Emona d.o.o.“ da nadoknadi „Veli Commerce“ d.o.o. iznos iz gore stava II u roku od 7 dana od pravnosnažnosti ove presude pod pretnjom prinudnog izvršenja; (III) obavezan je podnosilac zahteva da tužiocu-„Emona d.o.o.“ isplati iznos od 6,665.50 € na ime naknade troškova parničnog postupka.

27. Dana 28. marta 2022. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu protiv gore navedene presude i predložio da se žalba usvoji, kao osnovana, preinači presuda i usvoji protivtužba, kao osnovana.
28. Dana 17. novembra 2022. godine, Privredni sud, Soba drugog stepena, je presudom [Kom.Dh.Shk.II. br. 1537/22], odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu [I.EK. br. 652/2021] od 8. marta 2022. godine Osnovnog suda. U obrazloženju svoje presude, Privredni sud je istakao sledeće: *“Privredni sud, Soba drugog stepena, ocenjuje da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je utvrdio da je odlukom Agencije za industrijsku svojinu od 17.08.2018. godine ostala na snazi odluka o registraciji trgovačke marke sa br. 12629 od 25.03.2014. godine (stupajući na snagu od dana donošenja), dakle u vreme kršenja (jul - septembar kada je roba zaustavljena od strane Carine Kosova), proizilazi da je trgovačka marka registrovana na ime tužioca i da je izneo osnov za traženje sudske zaštite”*.
29. Dana 16. decembra 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju protiv gore navedene presude i predložio da Vrhovni sud usvoji reviziju i presudu prvog i drugog stepena ukine i predmet vrati na presuđivanje ili da iste preinači i usvoji protivtužbu u celosti, kao osnovanu.
30. Dana 16. januara 2023. godine, Vrhovni sud je, presudom [E.Rev. br. 2/2023], odbio reviziju podnosioca zahteva izjavljenu na presudu Privrednog suda [Kom.Dh.sh.II. br. 1537/2022] od 17. novembra 2022. godine, naglašavajući u obrazloženju: *“U reviziji tuženog - protiv tužioca, izneti su navodi o bitnoj povredi postupka iz člana 182.2 tačka g, ZPP-a, uz napomenu da su u nižestepenom sudu zaštitili trgovačku marku koja je, prema navodu tuženog - protiv tužioca u to vreme bila predmet razmatranja u upravnom postupku i u jednoj fazi je ova odluka ukinuta. Vrhovni sud nije usvojio ovaj navod u reviziji, jer je u naknadnom upravnom postupku utvrđeno da je ukidanje ove trgovačke marke bilo nezakonito i pravnosnažnom upravnom odlukom je ukinuta ova odluka o odjavi trgovačke marke tužioca - protiv tuženog. Time se ne*

daje pravo tuženom -protiv tužioca da koristi trgovačku marku čak ni u upravnom sporu, već da je konačni upravni naslov u korist tužioca protiv tuženog.

[...]

Vrhovni sud Kosova se slaže sa nalazom da se na osnovu fotografija koje se nalaze u spisima predmeta jasno vidi da proizvod tužioca i tuženog imaju sličnosti među sobom i mogućnost izazivanja konfuzije je velika, jer znak korišćen na proizvodu tuženog asocira na trgovačku marku koju je registrovao tužilac, roba je slična, odnosno, iste su kategorije i preduzeća prave konkurenciju jedna drugoj.

[...]

Vrhovni sud Kosova je ocenio da trgovačka marka vrši funkciju identifikacije porekla, dok je glavni cilj Zakona o trgovačkim markama da zaštiti potrošača od konfuzije ili prevare u vezi sa poreklom robe, prema članu 8 st. 1, tačka 1.2 Zakona o trgovačkim markama, vlasnik registrovane trgovačke marke ne mora da dokazuje zabunu koja je stvarno nastala upotrebom identične ili slične trgovačke marke, već samo verovatnoću konfuzije među potrošačima”.

Navodi podnosioca

31. Podnosilac zahteva navodi da je presuda [E.Rev. br. 2/2023] Vrhovnog suda u suprotnosti sa pravima i osnovnim slobodama propisanim članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a, kao i članom 1. (Zaštita imovine) Protokola 1 EKLJP-a.

Što se tiče navoda o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje

32. Podnosilac zahteva ističe da redovni sudovi tokom sudskog postupka nisu obezbedili pravično i nepristrasno suđenje u smislu člana 31. Ustava. Podnosilac zahteva navodi da su redovni sudovi presudili u slučaju koji je bio na razmatranju pred njima, kao da nije bilo sumnje u vlasništvo trgovačke marke koje je preuzela kompanija „Emona d.o.o.“. Pored toga, podnosilac zahteva naglašava da na osnovu spisa predmeta, posebno odluke [br. 01/VSH] MTI i rešenja Osnovnog suda [C. br. 422/488/2014] od 20. marta 2017. godine, jasno je utvrđeno da kompanija „Emona d.o.o.“ nije bila vlasnik trgovačke marke za teritoriju Republike Kosovo u vreme podnošenja tužbe. Spor oko vlasništva nad trgovačkom markom sa znakom kanarinca i dalje traje samo u Republici Kosovo, između tužioca i stvarnog vlasnika ove trgovačke marke, kompanije iz Šri Lanke.
33. Podnosilac zahteva je imao legitimno očekivanje da će njegovo pravo da uvozi proizvod iz švajcarske kompanije „Drini Tee GmbH“, čija je trgovačka marka registrovana kod nadležnih organa u Švajcarskoj od 2002. godine, a od 2004. godine u Svetskoj organizaciji za intelektualnu svojinu i sa važećom licencom do 2024. godine, biti zaštićeno Ustavom i Konvencijom koja se primenjuje na Kosovu.
34. Podnosilac zahteva takođe ističe da su ga redovni sudovi dodatno teretili za obavezu da ukloni proizvode švajcarske kompanije „Drini Tee GmbH“ sa teritorije Republike Kosovo, iako podnosilac zahteva nije vlasnik ove trgovačke marke, te da su redovni sudovi zanemarili činjenicu da je trgovačka marka priznata u upravnom postupku kompaniji „Emona d.o.o.“ 2018. godine, dok je tužba podneta 2014. godine. Stoga tvrdi da su retroaktivnom primenom upravne odluke, sudovi očigledno povredili načelo pravne sigurnosti.
35. Podnosilac zahteva navodi da mu je ne poštujući slučaj presuđen rešenjem Osnovnog suda [C. br. 422/488/2014] od 20. marta 2017. godine povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje. I da je gore navedenim rešenjem utvrđeno da u trenutku

podnošenja tužbe nije postojao pravni osnov, odnosno da nije postojalo vlasništvo kompanije „Emona d.o.o.“ na bilo kojoj trgovačkoj marki kojom se monopolizuje njihovo pravo da koriste zaštitni znak kanarinca. Podnosilac zahteva takođe ističe da iako je ovim rešenjem oduzeta roba puštena u promet, budući da kompanija „Emona d.o.o.“ nije zakonski vlasnik trgovačke marke, retroaktivno traže otuđenje robe.

36. Podnosilac zahteva dalje, pozivajući se na načelo jednakosti strana, naglašava da redovni sudovi nisu uzeli u obzir nijedan dokaz koji je predočio podnosilac zahteva, koji je pružio dokaz da nije vlasnik marke „Drini Tee GmbH“, već je vlasnik istoimena švajcarska kompanija. Takođe, naglašava se da sudovi nisu uzeli u obzir nijednu odluku javnih institucija Republike Kosovo, uključujući i sudske odluke koje dokazuju suštinu predmeta koji se razmatra, odnosno činjenicu da podnosilac zahteva nije odgovoran za kršenje trgovačke marke i činjenicu da kompanija „Emona d.o.o.“ u vreme podnošenja tužbe, odnosno u periodu u kojem se vodi spor, nije bilo vlasnik trgovačke marke. Stoga, prema podnosiocu zahteva, sudovi nisu ni uzeli u obzir dokumente koji dokazuju da su se na teritoriji Republike Kosovo godinama prodavali proizvodi sa markom kanarinca, uključujući i kompaniju „Emona d.o.o.“. Tako da su kosovske kompanije bile uvoznici a ne vlasnici različitih čajeva sa znakom kanarinca. Prema podnosiocu zahteva, čitavo suđenje je zasnovano na administrativnoj odluci MTI, kojom se samo na Kosovu priznaje vlasništvo kompanije „Emona d.o.o.“, a ne stvarnim vlasnicima, te se ta administrativna odluka primenjuje retroaktivno u određenom vremenskom periodu kada ne može da nađe primenu.

Što se tiče povrede prava na zaštitu imovine

37. Podnosilac zahteva ističe da mu je tokom suđenja data obaveza da na ime kršenja trgovačke marke obešteti kompaniju „Emona d.o.o.“ i da uplitanje javnih organa, zbog proizvoljnih postupaka u njegovom slučaju, iako na prvi pogled stvara utisak legitimne i srazmerne radnje, u stvari predstavlja nezakonito i proizvoljno uplitanje. Podnosilac zahteva ističe da se pored troškova u vezi sa javnim organima tereti i za plaćanje naknade na ime kršenja trgovačke marke, iako nije vlasnik marke za koju se navodi da prekršio kompaniji „Emona d.o.o.“.
38. Podnosilac zahteva ističe da je imao legitimno očekivanje da uživa pravo da nastavi sa uvozom proizvoda koji već godinama uvozi kao kompanija „Emona d.o.o.“ i da su ove garancije regulisane Zakonom o trgovačkim markama. Pored toga, podnosilac zahteva navodi da ima legitimno očekivanje da će njegova imovina, u ovom slučaju njegovo pravo da se ne tereti proizvoljnim finansijskim obavezama, biti zaštićeno od strane javnih organa u slučaju da postupi u skladu sa zakonskim odredbama na snazi i da je načelo pravne sigurnosti oličeno i primenjeno u svim članovima Konvencije, dakle i u odnosu na zaštitu imovine. Podnosilac zahteva ističe da je redovnim sudovima dostavio sudsku odluku kojom je dokazano da nije kršio trgovačku marku i da nema osnova za dalje oduzimanje robe niti osnova da se tereti novčanim obavezama prema javnim organima, kao ni i u odnosu na fizička ili pravna lica privatnog prava.
39. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda da: (i) proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, kao i povrede člana 46. Ustava u vezi sa članom 1 Protokola 1 EKLJP-a; (iv) da proglasi nštavom presudu Vrhovnog suda Republike Kosovo [E.Rev. br. 2/2023] i sve odluke i postupke javnih organa u vezi sa ovom presudom; (v) da vrati Privrednom sudu stvar na preispitivanje i presuđivanje i objavi ovu presudu u Službenom listu Republike Kosovo.

Relevantne ustavne odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. „Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.
2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda“.

[...]

6. *Besplatna pravna pomoć će se omogućiti svim licima koja za to nemaju dovoljno sredstava, ako je takva pomoć neophodna za obezbeđivanje efikasnog pristupa pravdi”.*

[...]

Član 46 [Zaštita imovine]

- “1. Garantuje se pravo na imovinu.
2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.
3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili održavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproprijuje.
4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.
5. Intelektualno pravo je zaštićeno zakonom”.

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6 (Pravo na pravično suđenje)

1. “Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloletnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.

2. *Svako ko je optužen za krivično delo smatra se nevinim sve dok se ne dokaže njegova krivica u skladu sa zakonom.*
3. *Svako ko je optužen za krivično djelo ima sledeća minimalna prava:*
  - a) *da bez odgađanja, podrobno i na jeziku koji razume bude obavešten o prirodi i razlozima optužbe protiv njega;*
  - b) *da ima dovoljno vremena i mogućnosti za pripremanje svoje odbrane ;*
  - c) *da se brani lično ili posredstvom branioca po vlastitom izboru ili da, ako nema dovoljno sredstava da plati pravnu pomoć, besplatno dobije branioca kada to zahtijevaju interesi pravde;*
  - d) *da ispituje svedoke protiv sebe ili da se oni ispituju, te da se osigura prisustvo i ispitivanje svedoka u njegovu korist pod istim uslovima koji važe za svedoke koji svedoče protiv njega; e. da dobije besplatnu pomoć tumača ako ne razume ili ne govori jezik koji se upotrebljava na sudu”.*

Protokol br. 1 EKLJP-a

Član 1 (Zaštita imovine)

“Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korišćenje imovine u skladu s općim interesom, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni”.

ZAKON Br. 04/L-026 O TRGOVAČKIM MARKAMA

GLAVA II EFEKTI TRGOVAČKE MARKE

Član 8 Stečena prava od trgovačke marke

1. Registrovana trgovačka marka je ekskluzivno pravo njenog vlasnika. Vlasnik trgovačke marke ima pravo da zabrani trećim licima upotrebu trgovačke marke bez njegovog odobrenja, kao što sledi:

1.1. svaka oznaka je identična sa trgovačkom markom za robe ili usluge koje su identične sa onim za koje je registrovana kao trgovačka marka;

1.2. svaka oznaka koja je identična ili slična sa marko ili ako zbog jednovrsnosti ili sličnosti roba i usluga , za koje se koristi oznaka, sa robama i uslugama , koje se pokrivaju od registrovane marke,, mogu izazvati konfuziju u javnosti, gde je obuhvaćena i mogućnost asociiranja oznake sa trgovačkom markom;

1.3. svaka oznaka, koja je identična ili slična sa trgovačkom markom za proizvode i različite usluge od onih za koje je registrvana trgovačka marka , kada ova poslednja ima reputaciju u Republici Kosova i korišćenja oznake, iz obrazložljivog razloga, ostvaruje se jedna nepravilna zarada ili se oštećuje priroda različitosti i priznato ime marke.

2. Shodno stavu 1. ovoga člana, vlasnik marke takođe može zabraniti sledeće elatnosti:

- 2.1. postavljanje, oznake na robama ili njihovom pakovanju;
- 2.2. plasiranje robe na tržište, njihova ponuda za prodaju i davanje usluga koristeći ovu oznaku, ili njihovo stavljanje u depo za ove ciljeve;
- 2.3. upotreba oznake tokom uvoza ili izvoza roba;
- 2.4. upotreba oznake u službenim dokumentima ili reklamama.

3. Prava od registrovane trgovačke marke imaju uticaja i na treća lica od dana objavljivanja registra trgovačke marke. Može se tražiti nadoknada za radnje koje se dese nakon dana objavljivanja aplikacije trgovačke marke, radnje koje se posle registracije trgovačke marke trebaju zabraniti. Sud koji razmatra spor, ne može odlučiti o ovom sporu dok se ne objavi registracija.

POGLAVLJE XIII CIVILNOPRAVNA ZAŠTITA

Član 95

Lica koja imaju pravo zahtevati pravnu zaštitu

Tužbu u slučaju kršenja prava trgovačke marke, prema ovom Zakonu, imaju pravo da podnesu vlasnik trgovačke marke, vlasnik isključive licence na osnovu ugovora ili nosilac prva trgovačke marke.

Član 96

Procedura za utvrđivanje i sprečavanje kršenja

1. Vlasnik trgovačke marke može da pokrene postupak u sudu radi konstatovanja kršenja prava trgovačke marke, protiv lica koje je prekršilo prava trgovačke marke neovlašćeno vršeći jednu od navedenih radnji koje su naznačene u članu 8, stavovima 1 i 2 ovog zakona, tražeći: :

1.1. utvrđivanje kršenja marke;

1.2. sprečavanje kršenja, i zabrana daljih takvih i sličnih kršenja ubuduće;

1.3. sprečavanje i prestanak daljeg kršenja stečenih prava na osnovu člana 8 stavova 1 i 2 ovoga zakona, koji su prouzrokovali ili predstavljaju ozbiljnu pretnju za moguće kršenje prava njegove trgovačke marke.

2. Radnje navedene u stavu 1, podstavovima 1.1, 1.2. i 1.3. ovog člana koje se takođe mogu podneti protiv lica koja su tokom vršenja svoje privredne aktivnosti vršila usluge kršeći marku ili čine pretnju za kršenje prava marke.

Član 97

Zahtevi za konfiskaciju i uništavanje proizvoda

1. Vlasnik pravo na trgovačku marku može da pokrene sudsku proceduru protiv bilo kojeg lica koje je prekršilo prava na trgovačku marku, neovlašćeno vršeći jednu od radnji navedenih u članu 8, stavovima 1 i 2 ovoga zakona, zahtevajući da se proizvodi koji krše pravo trgovačke marke budu uklonjeni sa tržišta, da se konfiskuju ili unište o trošku prekršioca.

2. Sud nalaže određenu meru prema tuženom uz troškove tuženog, osim u slučajevima kada postoje posebni razlozi o nepreduzimaju takve radnje.

3. Izricanje Sudske mere iz stava 1. ovoga člana mora biti u srazmeri sa prekršajem.

Član 98 **Zahtev za nadoknadu učinjene štete**

1. Vlasnik trgovačke marke može pokrenuti tužbu protiv lica koje mu je izazvalo štetu, na osnovu člana 8, stavova 1. i 2. ovoga Zakona, zahtevajući nadoknadu štete.

2. Vlasnik trgovačke marke može da pokrene tužbu, protiv lica koje je bez ovlašćenja izvršilo radnje na osnovu člana 8, stavova 1. i 2. ovoga zakona zahtevajući plaćanje nadoknade u iznosu koji je on/ona zahtevao u ugovoru za licencu, ako ona postoji.

3. Vlasnik trgovačke marke može pokrenuti tužbu protiv lica koje je bez ovlašćenja izvršilo radnje prema članu 8, stavovima 1. i 2. ovoga zakona, koji je stekao zaradu bez zakonskog osnova kršeći stranu trgovačku marku i da zahteva vraćanje ili nadoknadu tih zarada prema opštim odredbama za neosnovane zarade.

4. Zahtevi prema stavovima 1, 2 i 3 ovoga člana ne isključuju jedan drugog.

Ocena prihvatljivosti zahteva

40. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
41. U tom smislu, Sud se poziva na stav 4, člana 21. [Opšta načela] Ustava u vezi sa stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

Član 21 [Opšta načela]

[...]

4. "Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva".

Član 113 [Jurisdikcija i ovlašćene strane]

"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

42. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva, u svojstvu pravnog lica, kako je definisano u stavu 4. člana 21. Ustava, ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede njegovih osnovnih prava i sloboda, koje važe za fizička i pravna lica (vidi slučaj Suda: [KI195/20](#), podnosilac zahteva: *Aigars Kesengfelds, vlasnik*

nebankarske finansijske institucije "Monego", presuda Suda od 19. aprila 2021. godine, stav 63; [KI41/09](#), podnosilac zahteva: *Universiteti AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).

43. Sud dalje takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47
(Individualni zahtevi)

"Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

Član 48
(Tačnost podneska)

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

Član 49
(Rokovi)

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog".

44. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [E. Rev. br. 2/2023] od 16. januara 2023. godine Vrhovnog suda, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koje navodi da su mu povređene, u skladu sa članom 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.

45. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 34 [Kriterijumi prihvatljivosti] Poslovnika. Pravilo 34 (2) Poslovnika propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Pravilo 34 (2) posebno propisuje:

"Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju".

46. Gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a i Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika (vidi slučaj: [KI04/21](#), podnositeljka zahteva: *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav

26, vidi, takođe, slučaj: [KI175/20](#), podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).

47. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrtoog stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi.
48. U tom smislu i u nastavku teksta, kako bi ocenio prihvatljivost zahteva, odnosno u okolnostima konkretnog slučaja, ocenjujući da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
49. U smislu ove normativne pozadine, Sud skreće pažnju da se suštinsko pitanje u okolnostima konkretnog slučaja odnosi na navod podnosioca zahteva o neobrazloženosti sudske odluke, koju veže povredom odluke *res judicata*. Iz spisa predmeta proizilazi da se slučaj odnosi na spor između tužioca „Emona d.o.o.“, sa tužbom protiv podnosioca zahteva za zaštitu trgovačke marke „Emona Brand“ sa znakom ptice. S druge strane, i podnosilac zahteva je podneo protivtužbu zbog naknade materijalne i nematerijalne štete. Osnovni sud je prvo usvojio tužbu kompanije „Emona d.o.o.“ i potvrdio da je podnosilac zahteva uvozom robe „Drini Brand/Tee“, u količini od 24.380 kg, povredio trgovačku marku tužioca „Emona Brend“. Nakon izjavljene žalbe podnosioca zahteva, Apelacioni sud je usvojio žalbu podnosioca kao osnovanu i ukinuo presudu Osnovnog suda i vratio istom slučaj na preispitivanje i presuđivanje, budući da u konkretnom slučaju proizilazi da je tužbeni zahtev prekoračen. Osnovni sud je na presuđivanju ponovo usvojio kao osnovan tužbeni zahtev kompanije „Emona Brand“. Soba drugog stepena Privrednog suda je odbila, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva uloženu na gore navedenu odluku. Na kraju, Vrhovni sud je odbio zahtev za reviziju podnosioca zahteva.
50. S tim u vezi, Sud podseća da podnosilac zahteva osporava nalaze redovnih sudova pred Sudom, navodeći povredu (I) člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, kao rezultat odsustva sudske obrazložene odluke; što povezuje sa nepoštovanjem presuđenog slučaja i nepoštovanjem načela jednakosti oružja; kao i navode o: (II) povredi člana 46. [Zaštita imovine] Ustava.

(I) Načela o sudskoj obrazloženoj odluci iz člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava

51. Što se tiče prava na obrazloženu sudsku odluku zagarantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, Sud prvo ističe da već ima konsolidovanu sudsku praksu. Ova praksa je izgrađena na osnovu sudske prakse ESLJP-a (uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve: [Hadjianastassiou protiv Grčke](#), br. 12945/87, presuda od 16. decembra 1992. godine; [Van de Hurk protiv Holandije](#), br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine; [Hiro Balani protiv Španije](#), br. 18064/91, presuda od 9. decembra 1994. godine; [Higgins i drugi protiv Francuske](#), br. 20124/92, presuda od 19. februara 1998. godine; [Garcia Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine; [Hirvisaari protiv Finske](#), br. 49684/99, presuda od 27.

septembra 2001. godine; [Suominen protiv Finske](#), br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine; [Buzescu protiv Rumunije](#), br. 61302/00, presuda od 24. maja 2005. godine; [Pronina protiv Ukrajine](#), br. 63566/00, presuda od 18. jula 2006. godine; i [Tatishvili protiv Rusije](#), br. 1509/02, presuda od 22. februara 2007. godine. Štaviše, osnovna načela u vezi sa pravom na obrazloženu sudsku odluku takođe su razrađena u slučajevima ovog Suda, uključujući, ali ne ograničavajući se na: [KI22/16](#), podnosilac zahteva: *Naser Husaj*, presuda od 9. juna 2017. godine; [KI97/16](#), podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine; [KI143/16](#), podnosilac zahteva: *Muharrem Blaku i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2018. godine; [KI87/18](#), podnosilac zahteva: *IF Skadiforsikring*, presuda od 27. februara 2019. godine, i [KI24/17](#), podnosilac zahteva: *Bedri Salihu*, presuda od 27. maja 2019. godine, [KI35/18](#), podnosilac zahteva: *Bayerische Versicherungsverband*, presuda od 11. decembra 2019. godine; kao i slučaj Suda: [KI230/19](#), podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 135).

52. U principu, Sud ističe da garancije sadržane u članu 6. EKLJP-a uključuju obavezu da sudovi navedu dovoljno razloga za svoje odluke (vidi, slučaj ESLJP-a: [H. protiv Belgije](#), br. 8950/80, presuda od 30. novembra 1987. godine, stav 53; vidi i slučaj Suda: [KI230/19](#), podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, gore citiran, stav 139, i slučaj: [KI87/18](#), podnosilac zahteva: *IF Skadiforsikring*, gore citiran, stav 44).
53. Sud takođe naglašava da na osnovu njegove sudske prakse prilikom ocene načela koja se odnose na pravilno sprovođenje pravde, odluke sudova moraju sadržavati obrazloženje na kojem se zasnivaju. Obim u kojem se primenjuje ova obaveza navođenja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u smislu okolnosti konkretnog slučaja. Sustinski argumenti podnosioca zahteva su ti na koje se mora odgovoriti, a navedeni razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi, slično, slučajeve ESLJP-a: [Garcia Ruiz protiv Španije](#), gore citiran, stav 29; *Hiro Balani protiv Španije*, gore citiran, stav 27; i *Higgins i drugi protiv Francuske*, gore citiran, stav 42; vidi takođe slučaj Suda: [KI97/16](#), podnosilac zahteva: *IKK Classic*, gore citiran, stav 48; i slučaj [KI87/18 IF Skadeforsikring](#), gore citiran, stav 48). Iako ne traži da se detaljno odgovori na svaki prigovor koji predoči podnosilac zahteva, ta obaveza ipak podrazumeva da strane u sudskom postupku mogu očekivati konkretan i izričit odgovor na one svoje navode koji su odlučni za ishod sprovedenog postupka (vidi, slučaj: [Moreira Ferreira protiv Portugalije](#), (br. 2), br. 19867/12, presuda od 11. jula 2017. godine, stav 84, i sve reference koje su tu korišćene; kao i slučaj Suda: [KI230/19](#), podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 137).
54. Pored toga, Sud se poziva i na svoju sudsku praksu gde ocenjuje da obrazloženje odluke treba da naglasi odnos između nalaza merituma i razmatranja dokaza s jedne strane i pravnih zaključaka suda s druge strane. Presuda suda će povrediti ustavno načelo zabrane proizvoljnosti u odlučivanju ako dato obrazloženje ne sadrži utvrđene činjenice, zakonske odredbe i logični odnos među njima (vidi, slučajeve Suda: [KI72/12](#), *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine, stav 61; [KI135/14](#), *IKK Classic*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 58; [KI97/16](#), *IKK Classic*, presuda od 8. decembra 2017. godine; [KI87/18](#) podnosilac zahteva: *IF Skadeforsikring*, gore citiran, stav 44; [KI138/19](#) podnosilac zahteva: *Ibish Raci*, gore citiran, stav 45; kao i slučaj Suda: [KI230/19](#), podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, gore citiran, stav 138).

i. *Primena opštih načela u okolnostima konkretnog slučaja*

55. U ovom sporu, Sud primećuje da se u okolnostima konkretnog slučaja suštinsko pitanje odnosi na pitanje koje je pokrenuo podnosilac zahteva, prema kojem (i)

kompanija „Emona d.o.o“ nije bila vlasnik trgovačke marke za teritoriju Republike Kosovo u vreme podnošenja tužbe; (ii) podnosilac zahteva je imao legitimno očekivanje da njegovo pravo da uvozi proizvod iz švajcarske kompanije „Drini Tee GmbH“ proizilazi iz registracije trgovačke marke u Švajcarskoj, povezujući to sa povredom načela jednakosti oružja, kao rezultat toga što nije uzeo u obzir dokaze da nije vlasnik marke „Drini Tee GmbH“, u kom slučaju su ga redovni sud teretili za obavezu da ukloni proizvode švajcarske kompanije, kao i (iii) nepoštovanjem slučaja presuđenog rešenjem Osnovnog suda [C. br. 422/488/2014] od 20. marta 2017. godine povređeno mu je pravo na pravično i nepristrasno suđenje.

56. Shodno tome, u vezi sa gore navedenim pitanjem, Su će se dalje pozvati na relevantne delove presuda redovnih sudova, koji obrađuju navode podnosioca zahteva. Prvo, u vezi sa navodom o *“nepoštovanju slučaja presuđenog rešenjem Osnovnog suda [C. br. 422/488/2014] od 20. marta 2017. godine”*, Sud se poziva na presudu [Ae. br. 170/21] od 16. oktobra 2021. godine Apelacionog suda, koji je istakao sledeće:

“[...] iz spisa predmeta proizilazi da je prvostepeni sud svojim rešenjem C. br. 422, 488/2014 od 20/03/2017 obavezao protivnika bezbednosti, Carinu Kosova, da zabranjenu robu na osnovu rešenja od 16/09/2014, sa brojem protokola 980/08.2.5 ZBD Uroševac, preda u posed i slobodan promet predlagaču bezbednosti „Veli Commerce“, sa sedištem u Gnjilanu, dok iz obrazloženja ovog rešenja proizilazi da je puštena količina robe 23.660 kg, pa prvostepeni sud prilikom odlučivanja nije uzeo u obzir ove relevantne okolnosti“.

57. Dalje, u smislu rešavanja navoda podnosioca zahteva, Sud ističe presudu [I. EK. br. 652/21] od 8. marta 2022. godine Osnovnog suda, koji je obrazložio sledeće:

“Odredbama člana 8.1 Zakona o trgovačkim markama je propisano da je registrovana trgovačka marka ekskluzivno pravo njenog vlasnika. [...] Sud je razmotrio i navod protivtužioca da je odluka o registraciji trgovačke marke ukinuta i da je za vreme ukidanja tog rešenja oduzeta roba i dalje bila u carinskom magacinu. Takođe, u tom periodu, protivtužiocu je bilo zabranjeno da trguje drugom robom, zbog aktivne potražnje za radnjom. Međutim, sud ove navode nije uzeo u obzir, jer se smatra da je odluka o registraciji trgovačke marke, koja je bila ukinuta upravnom odlukom za koju se kasnije ispostavilo da je nezakonita, bila na snazi, izvršna i obavezujuća za stranke od dana donošenja, tačnije od 25.03.2014. godine. Protivtužilac je tražio sudsku zaštitu na osnovu upravne odluke koju je ukinuo drugostepeni organ. Međutim, sud je ocenio da se odluka suda ne može zasnivati na odluci za koju se pokazalo da je nezakonita i koja je ukinuta.

Sud je razmotrio i sve ostale navode iz protivtužbe. Budući da je protivtužilac propustio da argumentuje svoje osnovne navode da je zaustavljanje robe izvršeno bez pravnog osnova, da tužilac nije bio nosilac trgovačke marke u određenom vremenskom periodu i da znak ptice koji je koristio nije prekršio trgovačku marku tužioca, pokazalo se da tužbeni zahtev nema pravni osnov i kao takav sud treba da ga odbije.

Odredbama ZTM-a su utvrđene granice sudske zaštite registrovane trgovačke marke. Član 96 tretira pitanje utvrđivanja i sprečavanja kršenja, član 97 tretira pitanje konfiskacije i uništavanja proizvoda, član 98 tretira pitanje objavljivanja presude. Stoga, ova presuda je zasnovana na gore navedenim zakonskim odredbama”.

58. Sud se dalje poziva na presudu [Kom.Dh.Shk.II. b. 1537/22] od 17. novembra 2022. godine Privrednog suda, Soba drugog stepena, koji je navod podnosioca zahteva u vezi sa pitanjem da (i) kompanija "Emona d.o.o." nije bila vlasnik trgovačke marke za teritoriju Republike Kosovo u vreme podnošenja tužbe, obrazložio na sledeći način:

"Privredni sud, Soba drugog stepena, ocenjuje da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je utvrdio da je odlukom Agencije za industrijsku svojinu od 17.08.2018. godine ostala na snazi odluka o registraciji trgovačke marke sa br. 12629 od 25.03.2014. godine (stupajući na snagu od dana donošenja), dakle u vreme kršenja (jul - septembar kada je roba zaustavljena od strane Carine Kosova), proizilazi da je trgovačka marka registrovana na ime tužioca i da je izneo osnov za traženje sudske zaštite.

Privredni sud - Soba drugog stepena je ocenila žalbene navode tuženog protiv protivtužioca u vezi sa tim da je odluka o registraciji trgovačke marke ukinuta i za vreme dok je odluka bila ukinuta, oduzeta roba je i dalje bila zabranjena u carinskom skladištu, i u tom periodu, protivtužilacu je zabranjeno da trguje drugom robom zbog aktivnog zahteva za radnjom, međutim, sud je ove navode ocenio kao neosnovane iz razloga što se smatralo da je odluka o registraciji trgovačke marke koja je bila ukinuta upravnom odlukom za koju se kasnije pokazalo da je nezakonita bila izvršna i obavezujuća za strane od dana donošenja, tj. od 25.03.2014. godine".

59. Pored toga, u pogledu navoda podnosioca zahteva da (i) kompanija "Emona d.o.o." nije bila vlasnik trgovačke marke; (ii) da je podnosilac zahteva imao legitimno očekivanje na njegovo pravo da uvozi proizvod iz švajcarske kompanije, kao i (iii) da mu je nepoštovanjem presuđenog slučaja povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, Sud primećuje da je i Vrhovni sud rešenjem [E. Rev. br. 2/2023] dao obrazloženje, gde je, između ostalog, obrazložio:

"U reviziji tuženog - protiv tužioca, izneti su navodi o bitnoj povredi postupka iz člana 182.2 tačka g, ZPP-a, uz napomenu da su u nižestepenom sudu zaštitili trgovačku marku koja je, prema navodu tuženog - protiv tužioca u to vreme bila predmet razmatranja u upravnom postupku i u jednoj fazi je ova odluka ukinuta. Vrhovni sud nije usvojio ovaj navod u reviziji, jer je u naknadnom upravnom postupku utvrđeno da je ukidanje ove trgovačke marke bilo nezakonito i pravnosnažnom upravnom odlukom je ukinuta ova odluka o odjavi trgovačke marke tužioca - protiv tuženog. Time se ne daje pravo tuženom - protiv tužiocu da koristi trgovačku marku čak ni u upravnom sporu, već da je konačni upravni naslov u korist tužioca protiv tuženog.

[...]

Vrhovni sud Kosova se slaže sa nalazom da se na osnovu fotografija koje se nalaze u spisima predmeta jasno vidi da proizvod tužioca i tuženog imaju sličnosti među sobom i mogućnost izazivanja konfuzije je velika, jer znak korišćen na proizvodu tuženog asocira na trgovačku marku koju je registrovao tužilac, roba je slična, odnosno, iste su kategorije i preduzeća prave konkurenciju jedna drugoj.

[...]

Čak i navodi da u proizvodima koje je uvezio tuženi - protiv tužilac, korišćeni znak nije identičan sa znakom tužioca, jer je protivtužilac skrenuo pažnju da je na znaku ptice napisan naziv „Drini Tee“, a unutar okvira u kome se nalazi ptica, nalazi se naziv „Drini“, tako da ova različita obeležja čine dva korišćena znaka suštinski različitim, odnosno međusobno nisu slični; ove navode je ovaj sud ocenio, kao neosnovane, jer upotreba poslovnog imena na ambalaži ne legitimise

stranu da koristi stranu trgovačku marku, jer se radi o konkretnom slučaju sa figurom ptice na grani.

[...]

Vrhovni sud Kosova je ocenio da trgovačka marka vrši funkciju identifikacije porekla, dok je glavni cilj Zakona o trgovačkim markama da zaštiti potrošača od konfuzije ili prevare u vezi sa poreklom robe, prema članu 8 st. 1, tačka 1.2 Zakona o trgovačkim markama, vlasnik registrovane trgovačke marke ne mora da dokazuje zabunu koja je stvarno nastala upotrebom identične ili slične trgovačke marke, već samo verovatnoću konfuzije među potrošačima”.

60. Na osnovu gore navedenog, Sud smatra da su redovni sudovi obradili i odgovorili na sve relevantne navode podnosioca zahteva koje je izneo u odgovoru na tužbu i protivtužbu, žalbu i zahtevu za reviziju u vezi sa: (i) tim da suprotna strana, kompanija “Emona d.o.o.” nije bila vlasnik trgovačke marke; (ii) da je podnosilac zahteva imao legitimno očekivanje da je njegovo pravo da uvozi proizvod iz švajcarske kompanije “Drini Tee GmbH”, povezujući je sa povredom načela *jednakost oružja*, jer nisu uzeti u obzir dokazi da on nije vlasnik marke “Drini Tee GmbH”, pri čemu se teretio od strane redovnih sudova obavezom da udalji proizvode švajcarske kompanije; kao i (iii) nepoštovanjem presuđene stvari, jer je odlukom [br. 01/VSH] MTI-a i rešenjem Osnovnog suda [C. br. 422/488/2014] od 20. marta 2017. godine dokazano da kompanija “Emona sh.p.k” nije bila vlasnik trgovačke marke za teritoriju Republike Kosovo u vreme podnošenja tužbe.
61. U obrazloženjima redovnih sudova se jasno primećuje da su isti obrazložili da: (i) se odluka o registraciji trgovačke marke, koja je ukinuta upravnom odlukom za koju se kasnije pokazalo da je nezakonita, smatra da je bila na snazi, izvršna i obavezujuća za strane od dana donošenja, odnosno od 25. marta 2014. godine; (ii) presude su zasnovane na odredbama Zakona o trgovačkim markama gde su utvrđene granice sudske zaštite registrovane trgovačke marke, a gde su uključeni i postupci za konfiskaciju i uništavanje proizvoda; (iii) odluka Agencije za industrijsku svojinu od 17. avgusta 2018. godine je ostala na snazi odlukom [br. 12629] od 25. marta 2014. godine o registraciji trgovačke marke (na snazi od dana donošenja), stoga, u vreme kršenja (jul – septembar kada je roba zaustavljena na Carini Kosova), proizilazi da je trgovačka marka bila registrovana na ime tužioca, i predstavio je osnov da traži sudsku zaštitu.
62. Štaviše, redovni sudovi su objasnili sledeće: (iv) glavni cilj Zakona o trgovačkim markama je zaštita potrošača od konfuzije ili prevare u vezi sa poreklom proizvoda i da je prema članu 8 st. 1, tačka 1.2 Zakona o trgovačkim markama propisano da vlasnik registrovane trgovačke marke ne mora da dokazuje konfuziju koja je stvarno nastala upotrebom identične ili slične trgovačke marke, već samo verovatnoću konfuzije među potrošačima; (v) što se tiče “*nepoštovanja stvari presuđene rešenjem Osnovnog suda [C. br. 422/488/2014] od 20. marta 2017. godine*”, Sud primećuje da je Osnovni sud doneo ovo rešenje za meru bezbednosti za puštanje robe iz Carine Kosova, da zaustavljenu robu preda u posed i slobodni promet predlagaču bezbednosti, odnosno podnosiocu zahteva “Veli Commerce”, dok iz obrazloženja ovog rešenja proizilazi da je količina puštene robe iznosila 23,660 kg. Stoga, ovim rešenjem nije odlučeno o glavnom pitanju tužbenog zahteva o tome da li predstavlja ili ne kršenje trgovačke marke tužioca, već je samo puštena količina od 23,660 kg, kao privremena mera, shodno tome, rešenje [C. br. 422/488/2014], nije “*presuđena stvar*”.
63. Sud takođe želi da podseti da član 31. Ustava i član 6.1 EKLJP-a obavezuju sudove da obrazlože svoje odluke, međutim, ovo se ne može tumačiti na način da se od njih traži detaljan odgovor za svaki navod (vidi, slučajeve ESLJP-a: *Van de Hurk protiv*

Holandije, gore citiran; *Garcia Ruiz protiv Španije*, gore citiran, stav 26; *Jahnke i Lenoble protiv Francuske*, br. 40490/98, odluka od 29. avgusta 2000. godine, stav 81).

64. Zatim, u vezi sa navodom o povredi načela jednakosti oružja, Sud podseća da se u njegovoj sudskoj praksi i praksi ESLJP-a naglašava da načelo „jednakosti oružja” zahteva „pravičnu ravnotežu između strana” gde se svakoj strani mora dati razumna prilika da iznese svoj slučaj pod uslovima koji je ne bi doveli u suštinski nepovoljniji položaj u odnosu na suprotnu stranu (vidi, slučajeve Suda: [KI122/19](#), podnosilac zahteva: *F.M.*, rešenje o neprihvatljivosti od 28. avgusta 2020. godine, stav 65; [KI52/12](#), podnosilac zahteva: *Adije lliri*, presuda od 5. jula 2013. godine; vidi takođe slučajeve ESLJP-a: *Yvon protiv Francuske*, br. 44962/98, presuda od 24. jula 2003. godine, stav 31, i *Dombo Beheer B. V. protiv Holandije*, br. 14448/88, presuda od 27. oktobra 1993. godine, stav 33).
65. Na osnovu gore navedenog, prilikom ocene navoda koji se odnose na navodnu povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP-a, Sud smatra da je važno ponoviti opšti stav da „pravda” koja se zahteva gore navedenim članovima nije „suštinska”, već „proceduralna” pravda. Na praktičnom nivou, koncept „proceduralne pravde” znači: (i) mogućnost kontradiktornih postupaka/načelo proceduralne kontradiktornosti; (ii) mogućnost strana da, u različitim fazama postupka, iznesu argumente i dokaze koje smatraju važnim za relevantni slučaj; (iii) mogućnost efikasnog osporavanja argumenata i dokaza koje je iznela suprotna strana; i (iv) pravo da njihovi argumenti koji su, gledano objektivno, važni za rešavanje slučaja, budu saslušani i razmotreni od strane redovnih sudova na odgovarajući način (vidi, između ostalog, slučaj ESLJP-a: *Barbera, Messeque i Jabardo protiv Španije*, br. 10590/83, presuda od 6. decembra 1988. godine, stav 68; i slučajeve Suda: [KI128/19](#), podnosilac zahteva: *Artan Mala*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. februara 2021. godine, stav 58; i [KI22/19](#), podnosilac zahteva: *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42).
66. U tom kontekstu, Sud smatra da su u slučaju podnosioca zahteva svi gore navedeni kriterijumi poštovani od strane redovnih sudova, uključujući i aspekt jednakosti oružja, gde su sudovi razjasnili granice sudske zaštite trgovačke marke, gde se članom 97. (Zahtevi za konfiskaciju i uništavanje proizvoda) Zakona o trgovačkim markama podrazumeva da se proizvodi koji krše pravo trgovačke marke budu uklonjeni sa tržišta, da se konfiskuju ili unište o trošku prekršioca. Podnosilac zahteva i dalje može biti nezadovoljan ishodom suđenja u njihovom slučaju, međutim, ovo nezadovoljstvo samo po sebi ne može da podstakne argumentovanu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagwarantovanih Ustavom (vidi, slučaj ESLJP-a: [Mezotur-Tiszazuqi Tarsulat protiv Mađarske](#), br. 5503/02, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
67. Stoga, Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahteva o povredi prava na *obrazloženu odluku*, kako je zagwarantovano članom 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP-a, kao takvi, pripadaju kategoriji navoda koji su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama zbog „odsustva očigledne ili evidentne povrede”, kao što je propisano pravilom 34 (2) Poslovnika.
68. Shodno tome, isti su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano stavom (2) pravila 34 Poslovnika.

(ii) Navodi o povredi člana 46. [Zaštita imovine] Ustava u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 EKLJP-a

69. Sud dalje podseća da podnosilac zahteva takođe navodi povredu člana 46. [Zaštita imovine] Ustava, usled čega je isti dobio obavezu da obešteti kompaniju „Emona d.o.o.“ na ime kršenja trgovačke marke i da uplitanje javnih organa, zbog proizvoljnih postupaka u njegovom slučaju, iako na prvi pogled stvara utisak legitimnog i srazmernog postupanja, zapravo predstavlja nezakonito i proizvoljno uplitanje.
70. Dakle, Sud podseća da podnosilac zahteva ističe da kršenje trgovačke marke zbog proizvoljnih postupaka predstavlja nezakonito i proizvoljno uplitanje, budući da isti, pored zabrane uvoza proizvoda, treba novčano naplatiti naknadu na ime kršenja trgovačke marke.
71. S tim u vezi, u kontekstu navoda podnosioca zahteva o povredi člana 46. Ustava, odnosno prava na zaštitu imovine, Sud se poziva i na sudsku praksu ESLJP-a u tumačenju člana 1. (Zaštita Imovina) Protokola br. 1 EKLJP-a. S tim u vezi, član 1. Protokola br. 1 EKLJP-a se primenjuje na intelektualnu svojinu kao takvu (vidi, slučaj ESLJP-a: [Anheuser-Busch Inc. protiv Portugalije](#), br. 73049/01, presuda od 11. januara 2007. godine, stav 72). U tom smislu, član 1. Protokola br. 1 EKLJP-a se primenjuje na zahtev za registraciju trgovačke marke i pre registracije trgovačke marke (vidi, slučaj ESLJP-a: *Anheuser-Busch Inc. protiv Portugalije*, gore citiran, stav 78) i a fortiori za trgovačke marke (vidi, slučaj ESLJP-a: [Kamoy Radyo Televizyon Yayincilik ve Organizasyon A.S. protiv Turske](#), br. 19965/06, presuda od 16. aprila 2019. godine, stav 37).
72. U tom smislu, Sud podseća da je Ustavom, kroz član 46, zagarantovano pravo na zaštitu imovine, a u stavu 5. ovog člana je izričito propisano: „*Intelektualno pravo je zaštićeno zakonom*“. Pravo na imovinu je takođe zagarantovano članom 1. Protokola br. 1. EKLJP-a, koji, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, garantuje pravo na mirno uživanje „*imovine*“, uključujući garancije da niko ne može biti lišen svoje imovine, osim kada je u javnom interesu.
73. Shodno tome, Sud pojašnjava da pravna zaštita trgovačke marke kao sastavnog dela intelektualne svojine, između ostalog, znači i isključivo pravo njegovog vlasnika, a to je u okolnostima konkretnog slučaja kompanije „Emona d.o.o.“. Prema tome, na osnovu zakonskih ovlašćenja iz člana 96. (Procedura za utvrđivanje i sprečavanje kršenja) i člana 97. (Zahtevi za konfiskaciju i uništavanje proizvoda) Zakona o trgovačkim markama, utvrđene su granice sudske zaštite trgovačke marke. Stoga, na osnovu gore navedenog, vlasnici trgovačke marke mogu zahtevati da se proizvodi koji predstavljaju kršenje trgovačke marke uklone sa tržišta, konfiskuju ili unište o trošku prekršioca, za koji se u konkretnom slučaju ispostavlja da je podnosilac zahteva, koji je na osnovu odluka redovnih sudova takođe obavezan da ukloni proizvode sa tržišta.
74. Dakle, Sud ponavlja da je zaštita prava intelektualne svojine, uključujući i prava na žig, zagarantovana Ustavom. Shodno tome, Ustav obezbeđuje trajnu i delotvornu zaštitu za vlasnike žigova, određujući da se mešanje u ova prava mora vršiti sa legitimnom svrhom i na srazmeran način. U ovom slučaju, mere koje su preduzeli redovni sudovi da primoraju podnosioca zahteva da ukloni sa tržišta proizvode kojima se krše prava, kao i da ih uništi o svom trošku, u skladu su sa načelom proporcionalnosti.
75. Konačno, Sud ocenjuje da su navodi podnosioca zahteva očigledno neosnovani na ustavnim osnovama i zahtev se proglašava neprihvatljivim u skladu sa pravilom 34 (2) Poslovnika.

Zaključak

76. Ukratko, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi prava zagarantovanih gore navedenim članovima Ustava očigledno neosnovani, jer: (i) se navodi o povredi člana 31. Ustava u vezi sa nedostatkom obrazloženja sudske odluke, ocenjuju kao očigledno neosnovani navodi; i (ii) navodi o povredi člana 46. Ustava se ocenjuju kao očigledno neosnovani. Stoga se zahtev u celini ocenjuje neprihvatljivim kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kako je definisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 34 (2) i 48 (1) (b) Poslovnika, dana 01. oktobra 2024. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5, člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka Nimani